

TÜRKÇE

4

DİNAMİK SORU BANKASI

4 Deneme Sınavı
Föyü ile birlikte

- Yeni nesil sorular
- Destekleyici sütunlar
- Video çözümler
- Anahtar sorular
- Çözümlü sorular

11 Föy

tudem

Test 1: Gerçek Anlam

1. Bir etkinlikte öğrencilerden "güç", "sıçramak", "esnek" ve "kıyı" sözcüklerini birbirinden farklı gerçek anlamlarda cümlede kullanması istenmiştir. Yağız, bu etkinliği şu şekilde çözmüştür:

GÜÇ	<ul style="list-style-type: none"> Bu robota koyduğun basit motorun gücü, robotun yürümesine yetmez. Günümüz insanının yaşam kalitesinde paranın gücü göz ardı edilemez.
SIÇRAMAK	<ul style="list-style-type: none"> Derenin karşısına geçerken o kaygan taşların üzerinde nasıl sıçrayabildin? Pantolonunun paçalarına hep çamur sıçramış, kahverengi lekeler oluşmuş.
ESNEK	<ul style="list-style-type: none"> Elindeki esnek çubuğu sihirbazlık gösterisinde kullanacağını zannetmişim. Şiirlerinde esnek ifadeler kullanarak anlamı okuyucunun hislerine bırakıyor.
KIYI	<ul style="list-style-type: none"> Bir binanın kıyısında oturup sokaktan gelip geçenleri izlemeye başladık. Kuytu köşelerde, kıyılarda yani kalabalıktan uzakta yaşamayı tercih ediyor.

Buna göre Yağız'ın yanıtları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Güç" sözcüğünü iki cümlede de gerçek anlamda kullanmıştır.
 B) "Sıçramak" sözcüğü, ikinci cümlede gerçek anlamlı değildir.
 C) "Esnek" sözcüğünü yalnızca bir cümlede gerçek anlamı ile kullanmıştır.
 D) "Kıyı" sözcüğü ile ilgili cümlelerden birini yanlış kurmuştur.

2.

BİLET İPTAL GÜVENCESİ ŞARTLARI

- İnternet sitemizden uçak bileti ile bilet iptal güvencesi aldığınızda uçak biletleriniz yanmaz.
- İptal edilen bilet tutarının %90'ı size geri ödenir.
- Bilet iptal güvencesinin sınırı uçuşun 3 saat öncesidir. Uçuşa 3 saatten az kaldığında güvence sağlanamaz.
- Acil ve zorunlu şartlar söz konusu olduğunda gerekli belgelerle birlikte uçuş saatine kadar bilet iptal etme esnekliği sağlanabilir.
- Bilet iptal güvencesi, indirimli veya kampanyalı uçuşlarda geçerlidir.
- Bilet iptal güvencesini satın almak için ödediğiniz ücret, size geri ödenmeyecektir.

Bu metindeki altı çizili sözcüklerden kaç tanesi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

DİKKAT

Sözcüğün **gerçek anlamı**, akla gelen ilk anlamından ve bu anlamla bağlantılı olarak ortaya çıkan diğer anlamlardan oluşur. Gerçek anlamda soyutlama ya da abartı söz konusu değildir.

BİLİYOR MUSUN?

Türkçede en fazla anlamı olan sözcüklerden biri, "**çıkma**" sözcüğüdür. Bu sözcüğün Türk Dil Kurumunun Güncel Türkçe Sözlük'ünde **56 (elli altı)** adet farklı anlamı vardır. Sözcüğün bazı anlamları şu şekildedir:

- İçeriden dışarıya varmak
- Elde edilmek, sağlanmak
- Mezun olmak, ayrılmak, ilgisini kesmek

Bu soruyu çözmekte zorlanıyorsan bir sözcüğün birden fazla gerçek anlamı olabileceğini hatırlamalısın ve **Güncel Türkçe Sözlük'e** bakmalısın.

3. Güncel Türkçe Sözlük'te "çözmek" sözcüğünün anlamları şu şekildedir:

çözmek

1. Düğümlü, bağlı veya sarılı bir şeyi açmak.
2. Düğmeyi iliğinden açmak.
3. Saçı açmak.
4. Bulmaca, sorun vb.nin bilinmeyen, güçlü noktasını bulup açıklamak, sonuca bağlamak:
"Kır saçlı postacı bulmacayı çözmüştü." - **Haldun Taner**
5. **kimya** Bir maddeyi çözücüyle çözündürmek, onun çözeltisini yapmak.
6. **matematik** Bir problemde aranan sonucu, belli ögeler yardımıyla ortaya çıkarmak, halletmek.
7. **halk ağzında** Çözgü ipini tezgâha yerleştirmek.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde "çözmek" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Suyun içinde biraz tuz çözüp deney tüpünün içine doldurdu.
B) İçeri girince hırkasının kuşağını çözdü.
C) Öğretmenin sorduğu soruyu yalnızca Ömer çözdü.
D) Buzluktan çıkarttığı kıymayı bir süre dışarda bekleterek çözdü.

KOLAYCA ÇÖZELİM

4.

I. Pencere dışında kalan çiçek Dökmüş kara yapraklarını

II. Keskin öfkeni bırak Bu yağmurlar senin değil.

III. Elleri süzülüyor dallardan İğde kokuları kalıyor aklımda

IV. Rüzgârın türküsü kulağımda Dinliyorum ağır sesinden

Numaralanmış dizelerin hangisinde tüm sözcükler gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kırmak” sözcüğü “öldürmek, yok olmasına sebep olmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Sizin hatırlarınızı kırmak istemediğim için bu isteğinizi kabul ediyorum.
- B) Bu yılki soğuklar, hayvanları kırdı.
- C) Birkaç gün evvel yağın yağmur sıcaklığı iyice kırdı.
- D) Bulaşık yıkarken elindeki bardağı kırdı.

6. Aşağıdakilerin hangisinde “akıl” sözcüğünün anlamıyla kullanımı birbirine uyumaktadır?

Anlam	Kullanım
A) Düşünme, anlama ve kavrama gücü	Verdiğin kararların sağlıklı olmasını istiyorsan aklını kullanmalısın.
B) Hafıza, bellek	Hâlâ aklımdadır mezuniyet törenimiz.
C) Öğüt, salık verilen yol	Gideceği adresi aklında tutamamış.
D) Düşünce, kanı	Şimdiki aklım olsaydı böyle umursamaz davranmazdım.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bilmek” sözcüğü “tanımak, hatırlamak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Sizi daha önce nerede gördüğümü bir türlü bilemedim.
- B) Bu işi başaracağını biliyorum, diye bana moral verdi.
- C) O, yemek yapmayı bilir, kendi başının çaresine bakar.
- D) Bizi zor günlerin beklediğini biliyorum.

8. Aşağıdakilerin hangisinde “çarpmak” sözcüğü “hızla değmek, vurmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Öğle saatlerinde sahilde uyuyakaldığı için güneş çarpmıştı.
- B) Salih, şaşkınlıkla bir kestane yığınının çarptığından canı acıyordu.
- C) Köprüden denizi seyrederken cüzdanımı çarpmışlar.
- D) İhtiyarı kandırıp üç aylık maaşının yarısını çarpmışlar.

ÇÖZÜMÜ YANITLARDA

9. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün Türkçe karşılığı yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Bu şirket, elektrik santralleri konusunda oldukça faalmiş. [Etkin]
- B) Bankadaki parasının faizini çekerek bisiklet almış. [Getiri]
- C) Doktor raporunu okul yönetimine faksla ilettiler. [Belgegeçer]
- D) Yola çıkmadan arabanın deposunu fulledi. [Temizlemek]

HATIRLA

Sözcüklerin birden farklı anlama gelecek biçimde **"çok anlamlı"** olarak kullanılabilceğini unutmamalısın.

ÖRNEK

- **Canlıların** özelliklerini araştırıyor. [Canlı olan, diri]
- **Canlı** tavırlarıyla dikkat çekiyor. [Hareketli, hayat dolu, dinamik]
- Ceketin **canlı** bir rengi vardı. [Dikkat çekici, göz alıcı, parlak]
- Spiker, olay yerinden **canlı** bildiriyor. [Canlı yayın]

DİKKAT

Bir sözcüğün anlam özelliğini belirlerken sözcüğün geçtiği **cümleye** bakılmalıdır. Sözcükler, kullanıldıkları cümleye göre farklı anlamlar ifade edebilir. Bazı sözcüklerin **tek bir gerçek anlamı** varken bazı sözcüklerin **birden fazla gerçek anlamı** olabilir.

10.

ANAHTAR SORU

"Yüz" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde gerçek anlamının dışında kullanılmıştır?

- A) Alnındaki ter damlacıklarını silmek için elini yüzüne götürdü.
- B) Yastığın yüzündeki lekeler ne yaparsa yaparsın çıkmıyordu.
- C) Binanın yüzü, eskiyen sıvalar nedeniyle çatlamış.
- D) Onda yüz olsa tüm yaptıklarından sonra senden yardım istemeye gelmezdi.

ÇÖZÜM

"Yüz" sözcüğünün ilk anlamı olan "Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm" ile B ve C seçeneklerindeki anlamlar arasında benzerlik olmasına karşın D'deki "utanma" anlamı arasında benzerlik ilgisi yoktur. Bu nedenle D seçeneğinde sözcük, gerçek anlamının dışında kullanılmıştır.

YANIT: D

11. Kurdukları işte bir çekirdek kadro oluşturmuşlardı. Bu meslekte yıllarca pişmiş insanları bir araya getirmişlerdi. Her şey güzel gidiyordu fakat bir gün elemanlarından biri yaralandı. Tesisleri, yola çok uzak olduğundan yaralıyı hastaneye zor yetiştirdiler. İş güvenliği önlemlerini yeterince almamış olmalarına çok yandılar ama bu korku ve telaş onlara iyi bir ders oldu.

Seçeneklerde, bu metindeki bazı sözcükleri ifade eden görseller verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde verilen görsel, metinde gerçek anlamıyla kullanılmış bir sözcüğü ifade etmektedir?

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “geçirmek” sözcüğü “bir şeyi bir yerden başka yere taşımak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Arkadaşımı geçirmeye otogara gittim.
- B) Okulda yazdıklarımı temize geçirdim.
- C) Onun eşyalarını diğer odaya geçirdik.
- D) Benim bu işlerle geçirecek vaktim yok.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “gezdirmek” sözcüğü “tanıtmak amacıyla dolaştırmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Rehber, turistlere Efes Harebeleri’ni gezdirdi.
- B) Arkadaşını teselli etmek için elini onun sırtında gezdirdi.
- C) Küçülen kıyafetlerine aldirmeden zavallı çocuğu öylece gezdiriyor.
- D) Yemeğin üzerine, yaptığı yağlı sostan biraz gezdirdi.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “gibi” sözcüğü “İpek gibi saçları vardı.” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Buraya ilk kez geliyorum gibi.
- B) Beni gördüğü gibi yanıma geldi.
- C) Çocuk yanımda mum gibi duruyordu.
- D) Bu iş bu sefer olacak gibi.

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açık” sözcüğü “aralığı çok” anlamında kullanılmıştır?

- A) Adam açık adımlarla yürüyerek hızla önümüzden geçti.
- B) Açık pencerenin önünde durmuş, yağmurun yağışını seyrediyor.
- C) Kâğıtta tek bir şey daha yazabileceğim açık yer kalmadı.
- D) Tren yolu, nehrin açığından geçer.

ÇÖZÜMÜ YANITLARDA

16.

- I. Herkese karşı ne kadar iyi niyetli olduğu davranışlarından belli. (Ortada olan, anlaşılan)
- II. Her gün ne kadar dolu olduğundan yakınıp duruyordu. (Boş vakti olmayan, meşgul)
- III. Ölçüyü aşmadan davranman senin yararına olacaktır. (Değer, itibar)
- IV. Ses sanatçısı, güçlü yorumuyla şarkıyı daha güzelleştirdi. (Belli bir görüşe göre açıklama, değerlendirme)

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcük, yay ayrıç içinde verilen anlamına uygun kullanılmamıştır?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) III ve IV

TANIM

Bir ilgi veya benzetme sonucu, bir sözcüğün gerçek anlamıyla hiçbir anlam bağlantısı kalmayacak biçimde kullanıldığı anlamına **mecaz anlam** denir.

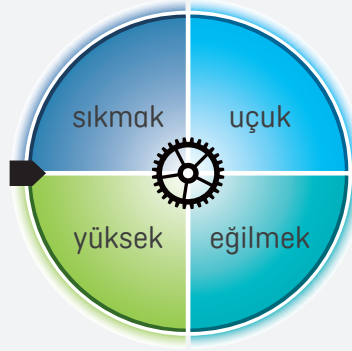
DİKKAT

Bir sözcüğün anlam özelliğini belirlerken sözcüğün geçtiği **cümleye** bakılmalıdır. Sözcükler, kullanıldıkları cümleye göre farklı anlamlar ifade edebilir. Bazı sözcüklerin **tek bir gerçek anlamı** varken bazı sözcüklerin **birden fazla gerçek anlamı** olabilir.

Bu soruyu çözmekte zorlanıyorsan sözcüklerin kullanıldığı anlamları karşılaştırmak için **Güncel Türkçe Sözlük'e** bakmalısın.

1.

VIDEO ÇÖZÜM

Bir oyunda puan kazanmak için yandaki çark çevrilecek ve gelen dilimdeki sözcük, mecaz anlamda cümlede kullanılarak puan kazanılacaktır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi bu oyunda puan kazandırır?

- A) Yüksek binaların camlarını temizleyen işçiler için güvenlik önlemleri alınmalı.
- B) İyice eğilerek çiçeğe yaklaştı ve yaprakların üzerindeki lekeleri inceledi.
- C) Sizi sıkmak istemediğimden detaylarını vermeden konuyu açıklayacağım.
- D) Bu eteğin üzerinde uçuk mavi bir gömlek çok güzel durur.

2.

KOLAYCA ÇÖZELİM

- I. Hikâyede uç karakterler başroldeydi. (Gerçek anlam)
- II. İnce bir çocuk sesi duyuldu. (Mecaz anlam)
- III. Öğretmen sert sözlerle öğrencileri uyardı. (Mecaz anlam)
- IV. Konuşurken dinleyiciyi etkilemek için sesinin tonunu iyi ayarlamalısın. (Gerçek anlam)

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisinin anlam özelliği yanlış verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

3. ★ Çocuk, annesinin en sevdiği salata tabağını kırdı.

● Onun sözleri tüm hevesimi kırdı.

▲ Düşüp bir yerini kıracaksın, dikkat et!

Şekillerle gösterilen cümlelerde "kırmak" sözcüğünün kullanıldığı anlam aşağıdaki-lerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam
A)	★ ●	▲
B)	★	● ▲
C)	● ▲	★
D)	★ ▲	●

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanılmamıştır?

A) Alışverişin sonunda terazinin dili yaklaşık 300 kg gösteriyordu.

B) Ellerini yıkadıktan sonra yemek yedi.

C) Burnundan yanına yaklaşılmıyor ki onunla konuşalım!

D) Yemeğin içine bir diş sarımsak kattım.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamının dışında kullanılan bir sözcük vardır?

A) Ona her zaman kanat geren güvenilir bir ailesi vardı.

B) Elinden düşen şişenin ağzı kırılmıştı.

C) Elbisesinin kolları onun için biraz kısa olmuş gibiydi.

D) Mutfaktaki sandalyenin ayağı kırılmak üzereydi.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "kaldır-mak" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

A) Örtüyü masanın üzerinden kaldırdı.

B) Bu araba bu yükü kaldırmaz.

C) Kutuyu bir seferde kaldırdı.

D) Yüreğim kaldırmıyor, ona bir türlü söyleyemiyorum olanları.

7. I. Üşüyünce sırtına bir şal aldı. (Gerçek anlam)

II. Yaşıtlarına göre ağabeyimin boyu epey uzundu. (Gerçek anlam)

III. Onlar kendi dünyalarında çok mutluydular. (Gerçek anlam)

IV. Ona karşı içinde suçluluk duygusu taşı-yordu. (Mecaz anlam)

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisinin anlam özelliği parantez içinde yanlış verilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanılmamıştır?

A) Yerden aldığı taşı duvarın üstüne koydu.

B) Kitaplarını sıranın gözünde unutmuş.

C) Aldığı süslü hediyelerle çocukların gözlerini boyadı.

D) Uçurtmayı uçurmak için yolun başına doğru koştu.

SÖZLÜKTEKİ İLK ANLAMLARI

“Çıkmak, ihtiyaç, açılmak, büyütme, para” sözcüklerinin sözlükteki ilk anlamlarına bakalım:

- **Çıkmak:** İçeriden dışarıya varmak, gitmek
- **İhtiyaç:** Gerekisim
- **Açılmak:** Açma işine konu olmak
- **Büyütmek:** Organizmanın bütününde veya bu bütünün bir bölümünde, boyutlar artmak, irileşmek, eskisinden büyük duruma gelmek
- **Para:** Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı, nakit.

Bu soruyu çözmekte zorlanıyorsan gerçek anlam ile mecaz anlam arasındaki farka göz atmalısın.

9.

GÜVEN BANKASI

PARA İLE İLGİLİ SORUNLARINIZI GÖZÜNÜZDE BÜYÜTMİYİN.

Kolay kredi, geniş ödeme olanakları ve çok daha fazlası şubelerimizde!

Bu reklam broşürü ile ilgili,

- “Çıkmak” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
- “Açılmak” sözcüğü mecaz anlamı değildir.
- “İhtiyaç” sözcüğü “gerekisim” anlamına geldiğinden mecaz anlamı değildir.
- “Büyütmek” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.

yargılarından hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

10.

KOLAYCA ÇÖZELİM

	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam
I. Konunun en önemli kısmı <u>kaynadı</u> .	✓	
II. Bir tepki göstermemesine rağmen söylenenleri <u>yutmuş</u> değildi.		✓
III. Bu şirin tatil <u>beldesini</u> karış karış gezmek istiyordu.	✓	
IV. Yapması gereken işleri zamanında yapmıyor, <u>sallıyor</u> .		✓

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcüklerin gerçek anlamda mı, mecaz anlamda mı kullanıldığı işaretlenmiştir.

Buna göre hangi cümleyle ilgili işaretleme hatalıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kafa” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Adam küçük köpeğin kafasını okşadı.
- B) Bu eski kafadan kurtulmadığınız sürece çağın gerisinde kalırsınız.
- C) Kafasının içinde yankılanan sesleri dinlemek istemiyordu.
- D) Şairlerin adlarını kafasında taşıyordu.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “basit” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Yaptığı basit konuşmayı kimse dikkate almadı.
- B) Üstünde basit ve kapalı bir elbise vardı.
- C) Basit, çığ tavrılarıyla herkesi kendinden uzaklaştırdı.
- D) En basit konuları bile anlamakta güçlük çekiyordu.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Ertesi gün Bodrum’a döndük.
- B) Onun gölgesinde yaşamaya devam etti.
- C) Karlar eriyince arazi meydana çıktı.
- D) Misafiri geçirmek için kapıya çıktı.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “taşımak” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Bu kötü olayın üzerinden zaman geçmesine rağmen suçluluk duygusu taşıyor.
- B) Boynunda gümüş bir kolye taşıyor, onu hiç çıkarmıyormuş.
- C) Araba bulamayınca hastayı hastaneye kadar sırtında taşımıştı.
- D) Üzerindeki üniformayı gururla taşıyormuş.

✓
15.

ÇÖZÜMÜ YANITLARDA

Sınavdan iyi not almış ve istediği okula yerleşmişti. Sonuçları görür görmez kanatlanmıştı. Ancak ailesinden ayrı, bir başına başka bir şehirde yaşamak onu düşündürüyordu. Birden bir hüznü çöktü üzerine. Bu hüznü, yüreğine işledi.

Bu metinde gerçek anlamının dışında kullanılan sözcük sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5

TANIM

Bilim, sanat, spor, meslek alanlarının isimleri **terim değildir**. Bu **alanlarla ilgili** olan sözcükler **terimdir**.

ÖRNEK

Matematik
Coğrafya
Futbol
Astronomi

} **Terim değil**

Toplam
[matematik terimi]

Kanyon
[coğrafya terimi]

Penaltı
[futbol terimi]

Meridyen
[astronomi terimi]

Bu soruyu çözmekte zorlanıyorsan

Türk Dil Kurumunun Terimler Sözlüğünden yararlanabilirsin. Bir sözcüğün terim olup olmadığını belirlemenin en kolay yolu, **Terimler Sözlüğüne** bakmaktır.

1.

AKDENİZ TATİLİ İÇİN BÜYÜK FIRSAT

- Falezlerde fotoğraf çekmek
- Mağaralarımızın büyüğü dünyasını keşfetmek
- Kano ile macera dolu bir geziye çıkmak

Tur programlarımız ve ödeme planımız ile ilgili bilgi almak için bizi arayın.

Bu metinde terim anlamlı kaç tane sözcük vardır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

2.

KOLAYCA ÇÖZELİM

DAĞLARIN RESSAMI

Burdur'da 19 yaşındaki Büşra Öğüt, hayvan otlatırken yaptığı resimlerle dikkat çekiyor. Genç kız, bulunduğu her şeye resim yaparak çobanı olduğu dağları, ovaları renklendiriyor.

Ailesinin dört çocuğundan en küçüğü olan Büşra Öğüt, çevrede bulunduğu yüzeyi düz her türlü materyalin üzerine resim çiziyor ve ağaç parçalarından, kilden de heykeller yapıyor. Herhangi bir resim eğitimi almamasına ve tuval kullanmamasına rağmen eserleri oldukça başarılı bulunuyor. Doğa ve insan figürleri üzerine çalışmalar yapan Öğüt, içindeki resim tutkusunu doğal materyallere yansıtıyor.

Bu haber metninde aşağıdaki alanların hangisiyle ilgili bir terime yer verilmemiştir?

- A) Coğrafya B) Matematik
C) Resim D) Dağcılık

3. Bilim, sanat, spor ya da herhangi bir meslek dalıyla ilgili özel bir kavramı, varlığı karşılayan sözcükler terim anlamlıdır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bir spor dalıyla ilgili terim kullanılmıştır?

- A) Spor, hayata tutunmanın bir dalıdır.
- B) Bir milletin sporda gösterdiği azim onun geleceğini yükseltir.
- C) Atatürk'ün en sevdiği spor, serbest güreştir.
- D) Spor, bir milletin gençlerinin o ülkeyi ayakta tutmasını sağlar.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Bu yazının deneme türünde olduğunu söyledi.
- B) Işıklar kapalıydı, el yordamıyla dış kapıyı buldu.
- C) Futbolcunun şutu atması, topa dokunması mümkün olmadı.
- D) İki noktadan yalnız bir doğru geçer.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı bir sözcük yoktur?

- A) Bu mağazanın açılışı geçen cuma günü yapılmış.
- B) Genç mimar, binanın projesini çizmekte zorlandı.
- C) Ablam lise yıllarında okulun voleybol takımının pasörüydü.
- D) Dişime yapılan dolgu beni rahatsız etmeye başladı.

6.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu görselde anlatılan sanatla ilgili bir terim kullanılmamıştır?

- A) Bu oyunun dekorları gerçekten çok güzel olmuş.
- B) İzleyeceğimiz bu oyun iki perdeden oluşmaktadır.
- C) Oyunun birinci sahnesinde çok güldüm.
- D) Tiyatro sanatı, her zaman toplumu etkilemiştir.

7.

ÇÖZÜMÜ YANITLARDA

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamlı sözcük kullanılmamıştır?

- A) Öğretmenimiz tahtaya bir çember çizerek soruyu sordu.
- B) Deprem kuşağında yer alan bölgeler haritada gösterilmiş.
- C) Sözcüğün kökünü bulamayınca bizden yardım istedi.
- D) Konuyu çok iyi anladığı gözlerinden belliydi.

DİKKAT

Bazı sözcüklerin birden çok eş anlamlısı olabilir.

ÖRNEK

- “Savaş” sözcüğünün eş anlamlıları **cenk** ve **harp** sözcükleridir.
- “Olay” sözcüğünün eş anlamlıları **hadise** ve **vaka** sözcükleridir.

BİLİYOR MUSUN?

Eş anlamlı sözcüklerden genellikle biri yabancı kökenliken diğeri Türkçedir. Bunun nedeni, **dillerin birbiri ile sözcük alışverişi yapması** ve zaman içinde farklı sözcüklerin dilde kabul görmesidir.

ÖRNEK

“Kolay” ve “basit” sözcükleri eş anlamlıdır. “Kolay” sözcüğü Türkçeyken “basit” sözcüğü dilimize başka bir dilden alınmıştır.

1.

Dünyada kuraklık kaygısı yaşandığından yağış almayan bölgelerdeki bitkilerin farklı özellikleri, başka türlere aktarılmak isteniyor. Bunu uygulamak ne kadar akıllıca? Bu çalışmalar atmosferdeki oksijen oranını değiştirecek.

Bu metinle ilgili,

- “Kuruluk” sözcüğünün eş anlamlısı kullanılmıştır.
- “Tasa” sözcüğünün eş anlamlısı kullanılmıştır.
- “Nitelik” sözcüğünün eş anlamlısı kullanılmamıştır.
- “Çeşit” sözcüğünün eş anlamlısı kullanılmamıştır.

yargılarından hangisi doğrudur?

- A) I B) II C) III D) IV

2.

Bir cümlede eş anlamlı sözcüklerin bir arada kullanılması, anlatımı bozar.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala uyulmamıştır?

- A) Büyüklerine karşı saygı ve hürmette kusur etmez.
B) Kimseyi tanımadığı bu yerde, parasız pulsuz kalmıştı.
C) Azim ve çalışkanlığı sayesinde başarılı oldu.
D) Bilgili, görgülü ve kibar bir elemandı.

3.

I abide

II sulh

III ülke

IV yıkım

V korumak

VI çarpışma

Hiroşima kenti, İkinci Dünya Savaşı'nda atom bombası kurbanı oldu. Bu olaydan sonra bir barış kenti hâline gelen Hiroşima'da şehir merkezine bir anıt yapılırken birçok yapı yıkık hâlde muhafaza ediliyor.

Verilen metinde numaralanmış sözcüklerden hangilerinin eş anlamlısı kullanılmamıştır?

- A) I-III-IV B) I-II-V C) II-III-V D) III-IV-VI

4.

K	E	N	D	İ
D	Ü	Z	E	N
E	Z	S	R	S
F	K	Ö	T	Ü
A	R	Z	İ	T

Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı bulmacada yoktur?

- A) Cesur B) Nizam
C) Fena D) Karşıt

5.

ÇÖZÜMÜ YANITLARDA

Hatalı davranışlarının ardından ona söylediğimiz onca söze rağmen yüzünde utandığına dair bir alamet yoktu ne yazık ki!

Aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki altı çizili sözcüklerden birinin eş anlamlısı kullanılmamıştır?

- A) Genç adamın siması hiç de yabancı gelmiyor.
B) Yaşlı kadın, mahcup olarak bir ekmek parası istedi.
C) İki kardeş, odaya koşar adımlarla arka arkaya girdi.
D) Evde yaşanan sıkıntıyla ilgili bir belirti yoktu.

6.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün eş anlamlısı yoktur?

- A) Yaşlı adam yürümekte zorlanıyor.
B) Elindeki kırmızı elma güzel görünüyordu.
C) Herkes yarın Türkçe sınavına girecek.
D) Büyüklerinin verdiği nasihatleri dinlemeli ve önemsemelisin.

7.

- Tüm imkânlarını kullanmalısın.
- Hayat ona hep mutluluk getirmiş.
- Üzüntüsünü dile getirmeye çalıştı.
- Kitabın eksik bölümlerini bulamamıştı.

Aşağıdakilerden hangisi verilen cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden birinin eş anlamlısı olarak kullanılamaz?

- A) Noksan B) Yorgunluk
C) Olanak D) Yaşam

8.

Kaldırıp yatağımı
Uçursunlar göklere
Kendimi yıldızlarda
Bulayım birdenbire

Ülkü TAMER

Bu dizelerde aşağıdaki sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı vardır?

- A) Kanepe B) Güneş
C) Aramak D) Sema

TANIM

Birbiriyle zıtlık oluşturan, birbirine karşıt kavramları karşılayan sözcüklere **zıt anlamlı sözcükler** denir.

ÖRNEK

Pencere açık mı?
Pencere kapalı mı?

DİKKAT

Zıt anlamlılık ve olumsuzluk farklı kavramlardır.

Bir sözcüğün “-ma/-me”, “-sız/-siz; -suz/-süz” eki almış biçimleri zıt anlamlı değildir.

“Değil” sözcüğü zıt anlamlılık değil, **olumsuzluk** ifade eder.

ÖRNEK

iyi - kötü
zıt anlamlı
iyi - iyi değil
olumsuzluk
tatlı - tatsız
olumsuzluk

1.

ANAHTAR SORU

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

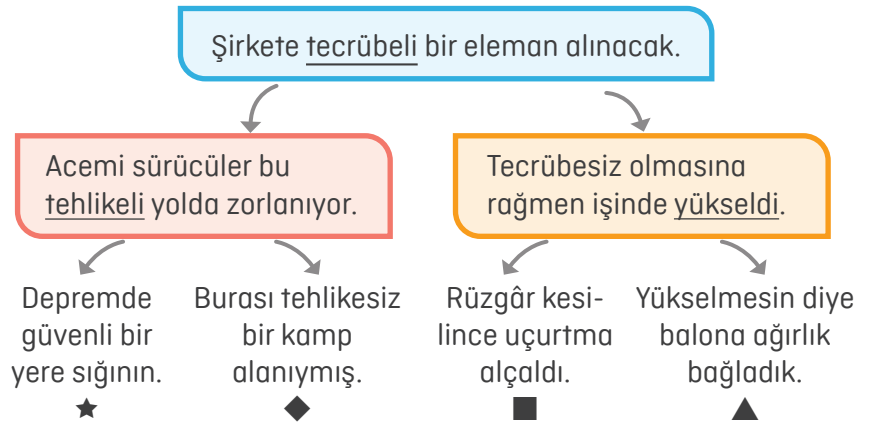
- A) Onunla konuşup konuşmama kararı sana kalmış
- B) Üniversite yıllarında onunla iyi kötü anlaşırdık.
- C) Sorunlu bireyler, sorunsuz bireyleri de olumsuz etkilemektedir.
- D) Suya düşmek istemiyordu ve düşmemek için sıkıca tutundu.

ÇÖZÜM

Sözcüklerin olumsuzluk eki almış biçimleri zıt anlamlı değildir. Bu nedenle A, C ve D seçeneklerinde zıt anlamlı sözcükler birlikte kullanılmamıştır. B’de ise “iyi” ile “kötü” sözcükleri zıt anlamlıdır.

YANIT: B

2.

Şemada ilk cümledeki altı çizili sözcüğün zıt anlamlısının kullanıldığı cümleye ilerlenecektir. Daha sonra ulaşılan cümledeki altı çizili sözcüğün olumsuzunun kullanıldığı cümleye gidilecektir.

Buna göre varılan cümlenin sembolü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) ★
- B) ◆
- C) ■
- D) ▲

3.

Bayat I	Taze II
Zayıf III	Kalın IV

Numaralanmış sözcüklerden hangileri zıt anlamlıdır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "eski" sözcüğünün zıt anlamlısı kullanılmıştır?

- A) Eski olmayan eşyalarını bana verdi.
B) Her zaman değişimlere açık biriydi.
C) Yeni evlerini biz de çok beğendik.
D) Bu kötü düşüncelerden bir an önce kurtulman gerek.

5.

ÇÖZÜMÜ YANITLARDA

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Geçmişe ait tatlı ve tatsız anılar gözümde canlandı.
B) Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu.
C) Konuşurken yerli yersiz konulara girdi.
D) Ustalığın yolu acemilikten geçer.

6. Aşağıdaki sözcük çiftlerinin hangisinde diğerlerinden farklı bir anlam ilişkisi vardır?

- A) Çalışkan – Tembel
B) Uzak – Yakın
C) Yaşlı – İhtiyar
D) Büyük – Küçük

7.

I.	Dâhil	Hariç
II.	Çukur	Tümsek
III.	Dert	Keder
IV.	Mağlup	Yenik

Numaralanmış sözcüklerden hangilerinin zıt anlamlıları yanlış verilmiştir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve IV

8.

- I ve II. sözcükler arasında eş anlamlılık ilişkisi vardır.
- I ve III. sözcükler arasında zıt anlamlılık ilişkisi vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu bilgilere göre düzenlenmiştir?

	I. sözcük	II. sözcük	III. sözcük
A)	Hızlı	Süratli	Yavaş
B)	Bakmak	Seyretmek	Bakmamak
C)	Küsmek	Kırılmak	Barışmak
D)	Güç	Kuvvet	Güçsüz

Eş Sesli Sözcükler

Test 6

DİKKAT

Sözcüklerin konuluş anlamları ile benzerlik ilgisi yoluyla kazandığı anlamlar **eş seslilik değildir**.

Eş sesli sözcükler Türkçe sözlükte **farklı madde başı** olarak ele alınır.

ÖRNEK

Bu sözcüğün okla gösterilen kullanımları arasında anlam ilişkisi yoktur.

BİLİYOR MUSUN?

Türkçe sözcüklerin yazımında ünlülerin üzerine getirilen düzeltme işareti (^) kalkmamıştır. Bu işaretin kullanıldığı sözcükler, farklı yazıldığı için eş sesli değildir.

ÖRNEK

kar - kâr
hala - hâlâ
aşık - âşik
varis - vâris

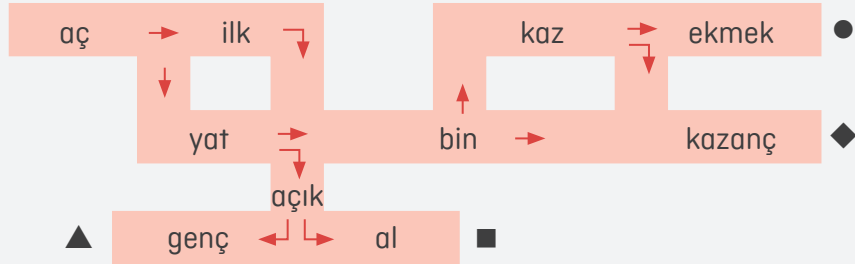
1.

VIDEO ÇÖZÜM

Labirentte eş sesli sözcüklerin gösterdiği oklar yönünde ilerlenecektir.

Başlangıç

Buna göre eş sesli sözcükler takip edildiğinde sembollerle gösterilen çıkışlardan hangisine ulaşılır?

- A) ▲ B) ■ C) ◆ D) ●

2. Yazılışları aynı, anlamları ise farklı sözcükler eş seslidir.

Buna göre,

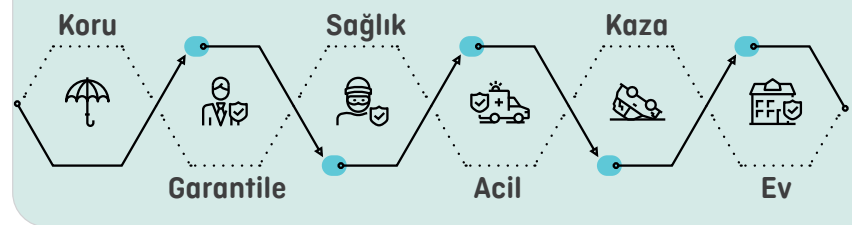
- Tabloları salonun koyu renkle boyanan duvarına asma.
- Sürücüler dolu nedeniyle yavaş gidiyor.
- Güneşten kamaşan gözlerini kapattı ve uyumaya başladı.
- İpi gergin tutma, biraz sal diyerek beni uyardı.

numaralanmış cümlelerin hangisinde eş sesli sözcük yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV

3.

SİGORTA İLE İLGİLİ ANA KAVRAMLAR

Bu metinde kaç tane eş sesli sözcük vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

TÜRKÇE

DİNAMİK SORU BANKASI

4

11 Föy

4 Deneme Sınavı Föyü ile birlikte

Bu kitapta;

- Beceri Temelli Eğitim Modeli'ne uygun,
- Yeni nesil sorularla zenginleştirilmiş,
- "Bilgi"yi kullandıran,
- "Beceri"yi geliştiren,
- "Yeterlilik"i ölçen,
- Toplam 664 soru yer almaktadır.

MOBİL ÖLÇME
ÖTÜDEM

www.mobilolcme.com

App Store

Google Play

www.tudem.com

978-605-285-562-1

9 786052 855621